

Inför orientering från TPS på SÅF mötet.

FRÅGA: Ändring av regler för indelning av fartyg i skepp och båtar. Gärna lite bakgrund till ändringen.

Ändring av regler för indelning av fartyg i skepp och båtar

2018 ändrades sjölagens regler avseende vad som ska anses vara skepp och vad som ska anses vara båtar. Skepp är, efter ändringen, fartyg med en största längd överstigande 24 meter och övriga fartyg är att anse som båtar. I samband med detta infördes också en registreringsplikt för samtliga båtar med en största längd överstigande 15 meter, och det finns fortfarande registreringsplikt för båtar som har en största längd överstigande 5 meter och som används yrkesmässigt till vissa ändamål, exempelvis befordran av passagerare.

Vissa fartyg som inte är 24 meter är dock även efter att ändringen infördes registrerade i fartygsregistrets skeppsdelen och behandlas till största delen som skepp hos registret, med undantag för att det inte finns möjlighet att beviljas nya inteckningar i fartygen. Dessa fartyg kvarstår i skeppsdelen på grund av att det fanns inteckningar på fartyget sedan innan lagändringen trädde i kraft och kommer att kvarstå i skeppsdelen till dess att inteckningarna dödas. Om ditt fartyg kvarstår i skeppsdelen kan du se på fartygets igenkänningssignal, då skepp har en igenkänningssignal som består av fyra bokstäver (SXXX) medan båtar har en signal bestående av 3 bokstäver och 4 siffror (SFX-XXXX). Alla inskrivna ägare till fartyg som har överförts till fartygsregistrets båtdel har fått information om detta från Transportstyrelsen.

Bakgrunden till förändringen är till viss del att harmonisera med de regler som föreslogs avseende tillsynssystem för fartyg i nationell sjöfart och till viss del att man ansåg att regeländringen skulle förenkla omsättningen av fartyg mellan 12 och 24 meter. Man ansåg att möjligheten till inteckningspansättning av fartyg innebar stora kostnader för redare och var svår att hantera, samt att det fanns enklare (och billigare) finansieringsalternativ för båtar av denna storlek. För mer information kring detta rekommenderas Johan Schelins promemoria "Regelförenkling för sjöfarten" som finns på regeringens hemsida.

FRÅGA: Är gamla måtten 12 x 4 m fortfarande relevanta i något sammanhang, t ex 12 passagerare?

Skeppsmätning

Det finns fortfarande krav på mätning av samtliga svenska fartyg som har en största längd av minst 12 meter och en största bredd av minst fyra meter, fritidsfartyg undantagna, där är de mätpliktiga först från 24 meter.

FRÅGA: Lite info om yrkestrafik med 5- 24? M båtar och Ekan

Se vägledning TSG 2017-3484

FRÅGA: Om jag fattat rätt är det besiktningskrav på lite större ångslupar även om man kör med max 12 pax. När inträder det kravet. T ex Östa.

Som svar på frågan ang. "när och vilka ångpannor (på fartyg) omfattas av krav på periodisk besiktning?" tänker jag att dom faller in under TSFS 2019:56 7§ som hänvisar till AFS 2017:3.

AFS 2017:3 är väldigt omfattande och för att få klarhet i den helt bör frågan vändas till Arbetsmiljöverket eller ett ackrediterat kontrollorgan så som. t.ex. Kiwa-Inspecta.

Till vem föreskrifterna (AFS 2017:3) riktar sig:

5 § Arbetsgivaren ansvarar för att dessa föreskrifter följs. Med arbetsgivare likställs den som hyr in arbetskraft. Den som driver en verksamhet utan att ha arbetstagare anställd, och den arbetsgivare som själv utför arbete enligt 3 kap. 5 § andra stycket arbetsmiljölagen (1977:1160), ska följa dessa föreskrifter. Av 1 och 3 kap. arbetsmiljölagen följer att dessa föreskrifter under vissa omständigheter kan medföra skyldigheter även för andra skyddsansvariga än arbetsgivare. Det som sägs om arbetsgivare ska i dessa föreskrifter även gälla dessa skyddsansvariga.

I AFS 2017:3 finns lite olika krav på pannor beroende på typ och storlek, se tabell under 7§. I praktiken bör i stort sett alla pannor på en ångslup/fartyg landa in som tryckkärl klass A då dom i regel har en märkeffekt över 5kW och en temperatur över 110 °C.

AFS 2017:3 är tillämpningsbar på nästan alla ångpannor i sin helhet vilket omfattar betydligt mer grejer än periodiskbesiktning.

Pannor av klass A eller B skall genomgå återkommande kontroll enligt AFS 2017:3 bilaga 1 av ackrediterat kontrollorgan. För trycksatta anordningar i klass A utförs återkommande kontroll i form av driftprov eller driftprov i kombination med in- och utvändigt undersökning.

FRÅGA: Krav på säkerhetsutrustning med passagerare i mindre ångslupar.

Funktionskrav i TSFS 2017:26 gäller. Vänligen se även kompletterande upplysningar.

FRÅGA: behörighetskrav för maskinist och befälhavare skulle preciseras då det råder viss tveksamhet om vad som gäller för gruppen små fartyg (under 75 KW) med eller utan passagerare. Finns det nya undantag för insjö farvatten är en annan vanlig förfrågan som behöver ett svar.

Alla passagerarfartyg och handelsfartyg som transporterar gods eller passagerare och har en bruttodräktighet om minst 20 ska ha beslut om säkerhetsbesättning, övriga handelsfartyg ska istället bemannas enligt bemanningsföreskriften TSFS 2010:102.

Befälhavare på handelsfartyg ska ha fyllt 20 år och vara europeisk medborgare.

För att vara befälhavare på handelsfartyg mellan 6 meter – under 20 brutto krävs det som lägst en skepparexamen eller en examen för fartygsbefäl klass VIII. Är fartyget ett passagerarfartyg så krävs det även i fartygets beslut om säkerhetsbesättning ett handhavandeprov inför en av våra inspektörer.

För att vara befälhavare på handelsfartyg mellan 20-40 brutto krävs det att befälhavaren ska ha lägst en behörighet som begränsat fartygsbefäl klass VIII inre fart.

När det gäller maskin så krävs det att den tekniske chefen ska ha lägst en behörighet som teknisk chef TF75 ånga.

Har fartyget ett äldre beslut så kan det istället krävas att den tekniske chefen ska ha avlagt lägst maskinistexamen för ångfartyg eller annan av Sjöfartsverket godkänd ångutbildning samt ha

tillfredställande erfarenhet av arbete med ånganläggning. Kravet kan naturligtvis uppfyllas av någon som har en behörighet som teknisk chef TF75 ånga.

Hur man får de olika behörigheterna går att läsa mer om i behörighetsguiden.

<https://www.transportstyrelsen.se/sv/sjofart/Ombordanstallda/Sjoman/Behorighet/Behorighetsguiden/>

Även mindre vattendrag och sjöar ingår i fartområdet inre fart, det finns inga särskilda undantag eller lägre krav för de som framför båtar där.